

Irritainment & unfluencers: waarom we *anderen afkeuren voor ons plezier*

22 NOVEMBER 2020 11:11 / **IRRITAINMENT**

KIM KARDASHIAN EN NAOMI CAMPBELL © GETTY IMAGES

Halen Kim Kardashian, Taylor Swift en de zoveelste vlogger, blogger of influencer het bloed onder je nagels vandaan? Komt er stoom uit je oren bij de zoveelste 'let me share my skin care routine-post'? Toch blijven we ze begluren, weet redacteur Lizzy van Hees als geen ander, want stiekem krijgen we er geen genoeg van. Unfluencers als ultieme vorm van irritainment: waar komt dat vandaan?

van word. Sprookjesachtige huizen, stoere vrouwen, mooie mannen, oude Hollywoodfilms en heel veel kek-gelakte nagels. Maar één à twee keer per week las ik een extra half uurtje scrollen in om op zoek te gaan naar de krochten van het medium, de accounts die ik normaal gesproken zo zorgvuldig vermijd. Het zijn de hoekjes waar mensen zitten die ik níét leuk vind.

Kijken om je te ergeren

Het zijn mensen die me boos maken omdat ik ze 'oppervlakkig' vind, of me irriteren omdat ze 'zogenaamd grappig' zijn. Soms zijn het mensen die ik via ken, anderen ken ik van vroeger – en toen vond ik ze ook al niet leuk. Maar sommigen ken ik he-le-maal niet, die vind ik vervelend omdat ze het ene moment pro-duurzaamheid zijn en een week later weer de complete collectie van een of andere vervuilende modeketen aanprijzen. **The Cut** bedacht een mooie term voor deze categorie: het zijn geen influencers, maar unfluencers. Mensen die je volgt puur voor irritatie-*value*. Hoe kan ik dan toch zo streng zijn in mijn oordeel? Maar nog belangrijker: waarom kijk ik in hemelsnaam naar iets of iemand, terwijl ik er duidelijk alleen maar nukkig van word?

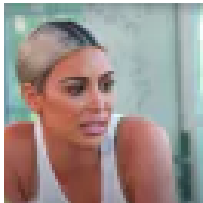
Ga dan kennis slurpen over de mensen waar je wél tegen opkijkt

Ik ben niet de enige die me hier schuldig aan maakt, weet ik na een vragenrondje onder collega's. En ergens past het ook wel bij deze tijd, valt Simone Driessen op. Als wetenschappelijk docent media en communicatie aan de Erasmusuniversiteit houdt ze zich ook bezig met dit thema: "Zoveel van ons leven is verplaatst naar online, en daarmee is de drempel lager om *trash* op te zoeken, maar ook om haat te verspreiden." Het doet haar denken aan anti-fandom. "Dat zijn mensen bij wie de afkeer voor iets of iemand zo intens is, dat ze toch superveel van een onderwerp afweten. Anti-fans gaan eigenlijk net zo volledig op in iets of iemand, als fans doen bij hun idolen."

uitkwamen. "Daar hing een enorme fancultuur om heen", legt Driessen uit. "Vooral jonge meiden gingen compleet in het verhaal en de personages op." Maar tegelijkertijd spraken ook hordes mensen hun afkeur uit. Hoe kan je nou naar een verhaal kijken over vampiers en weerwolven? "Die anti- fans vonden *Twilight* compleet onzinnig. Als je naar die groep mensen keek, zag je dat dit wat meer hoogopgeleide en oudere mensen waren. Ja, dan behoort je ook niet tot de doelgroep. Dus in dat opzicht is het niet zo vreemd dat je er niks aan vindt."

LEES OOK

Hoe ranziger *hoe beter*: waarom **trash tv** zo lekker wegkijkt

20 AUGUSTUS 2020 / **PERSOONLIJK**

Maar met 191 miljoen volgers op Instagram en een van de meest populaire realityshows allertijden, zou je denken dat iedereen tot de doelgroep van Kim Kardashian behoort. Ook ik. Dus ik vermoed dat er een andere verklaring is voor het feit dat ik Miss West op de voet volg, ook al hebben we geen klik. Dat klopt, want veel anti-fans willen wel alles weten over hetgeen ze afkeuren. Er lekker op kauwen om het vervolgens met een flinke portie zelfgenoegzaamheid weer uit te spugen. Misschien om er een semi-gefundeerde mening over te geven? "Dat zou best kunnen", bevestigt Driessen. "Ook iets wat je vreselijk vindt, kan je interesse wekken. En om er een statement over te kunnen maken, moet je er iets vanaf weten. Anders is het alleen haten om het haten."

Gemeenschappelijke afkeer zorgt voor verbinding

Toch lijkt het een behoorlijke *waste of time*, als ik er zo over nadenk. Ga dan liever kennis en feitjes slurpen over de mensen waar je wél tegen opkijkt. Ik heb in de kast nog wel een boek over Ruth Bader Ginsburg liggen, om maar iemand te noemen. En de nieuwe pil van Barack Obama werd ook bezorgd vandaag. Ga daar dan eens voor zitten, maan ik mezelf stilletjes.

Dat klinkt inderdaad een stuk zinniger, maar volgens Driessen zijn irritainment en unfluencers niet alleen maar kommer en kwel. "Juist door ergens heel erg van te walgen, iets bijna te haten, zoeken we soms ook verbinding", legt ze uit. "Denk maar aan die oude klasgenoot waar jij en je beste vriendin vroeger al een hekel aan hadden. Door het daar af en toe over te hebben, zorg je voor verbinding." En zo kan een gemeenschappelijke hekel aan een celebrity of influencer ook fungeren. "Dat gevoel dat het bij jullie oproept, ook al is het negatief, is iets wat jullie samen kunnen delen. Haat kan in dat opzicht net zo groot en invloedrijk zijn als liefde."

Kijk mij, ik doe het beter

Uiteindelijk draait het allemaal om de emoties die bij ons worden opgeroepen. Van irritatie tot woede en afkeer, het maakt toch een bepaalde energie in je vrij, waardoor de interesse wordt gevoed. Driessen: "Het heeft ook vaak te maken met de positionering van jezelf. Als je kijkt en veroordeelt, ben je daarna misschien positiever over jezelf – en dus ook een stukje liever voor jezelf. Gek genoeg kan walging daarom toch heel productief zijn. En als je het deelt met een ander, wordt die werking nog groter. Alsof het een medicijn is tegen eenzaamheid." Het is daarom ook niet zo gek dat meer mensen zich hier schuldig aan maken, we voeden ons ermee en gaan vervolgens op zoek naar andere getuigen die dit ook vinden, zien of voelen. "Het nadeel daarvan is wel, dat je de negativiteit als het ware in standhoudt. Doordat je het deelt, blijft het bestaan."

Ik herken dit volledig en moet vooral denken aan het moment waarop Kim Kardashian **de eerste kiekjes** van haar birthday week-extravaganza deelde online. *'In moments like these, I am humbly reminded of how privileged my life is. #thisis40'*, schreef ze erbij. Nou, er is helemaal niets *humble* aan jouw leven, brieste ik naar m'n telefoon. De hele wereld zit binnen. Mensen raken hun baan kwijt of hebben al maanden geen familie meer gezien. *'Kim, there's people that are dying'*, zou toch ook Kourtney haar toebijten? Hoe kan je juist nu, zó je verjaardag vieren?

Kim Kardashian West
@KimKardashian

40 and feeling so humbled and blessed. There is not a single

Maar als moraalridder in opleiding, moet ik ook toegeven dat zo'n privé-eiland voor het overgrote deel van de wereld altijd een sprookje zal blijven. Dat heeft niets met corona te maken. Dit is nou eenmaal *how rich people live*, sterker nog: Kim heeft haar bankrekening zo lekker kunnen spekken omdat wij willen zien hoe ze leeft. Hoe ze haar make-up doet, met wie ze omgaat en wat er op haar bord ligt. Was ik er zelf maar op gekomen, dan zat ik nu tenminste op dat eiland. En zo ging het er ook aan toe in de groepschat met mijn vriendinnen. Na wat opgetrokken wenkbrauwen gaf iemand al snel toe: 'Ik had hier zo graag bij willen zijn'. Om ons vervolgens af te vragen in hoeverre de glooiende heupen van de gezusters een natuurlijk fenomeen waren of toch niet helemaal.

Green with envy

Als ik zelf met de billen bloot ga, moet ik ook antwoord geven op de vraag of ons afkeurende gedrag niet allemaal is terug te leiden naar jaloezie. En ja hoor, Driessen bevestigt waar ik al bang voor was. "Jaloezie is een van de meest gegronde redenen om dingen irritant te vinden of te haten." Het hangt samen met een gevoel van 'zij wel, maar ik niet'. Jaloezie behoort dus wel degelijk tot het spectrum van emoties rondom irritatie – online en offline. "Bij Kim Kardashian speelt niet alleen succes mee", legt Driessen uit. "Veel mensen bewonderen haar ook om alle goede dingen die ze voor Amerikaanse

verleidelijk om andere aspecten of gedrag moreel af te keuren. Nee, dat zou ik echt nóóit doen."

Via een beeldscherm worden we al snel met onze neus op het feit gedrukt dat wij maar gewone stervelingen zijn. Niets meer of minder. En willen we daar een beetje vrede mee hebben – zeker in deze donkere en koude coronatijden – helpt het om onszelf een beetje op te hijsen aan het verwerpelijke gedrag van een ander. Zolang je daarmee voor verbinding zorgt met je vrienden en géén negatieve of hatelijke berichten stuurt naar de unfluencers in kwestie, is het misschien niet zo erg om je af en toe onder te dompelen in een badje afkeer. Al ga ik toch ook eindelijk een stapel boeken naast die bank leggen, al is het maar zodat ik m'n eigen gedrag dan niet hoeft af te keuren.

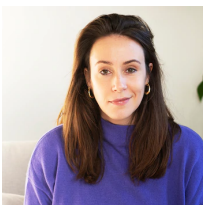
LIZZY VAN HEES

LEES MEER OVER

KIM KARDASHIAN

PERSOONLIJK

ENTERTAINMENT

Het zalig **falen**, met *Claire Martens*

01 DECEMBER 2020 / **PERSOONLIJKE GROEI**

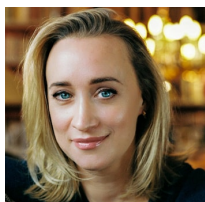
Wat ik had willen weten voordat... *ik de bak in draaide*

30 NOVEMBER 2020 / **ZELFONTWIKKELING**

De *humor* ervan inzien: zo doe je dat

28 NOVEMBER 2020 / **ZELFONTWIKKELING**

Lekker boeiend

27 NOVEMBER 2020 / **TIPS VAN DE REDACTIE**

Terecht trots op *gratis* maandverband?

26 NOVEMBER 2020 / **EVA DE MOL**

© COPYRIGHT 2020 EVA JINEK

GEBRUIKSVORWAARDEN

PRIVACY- & COOKIESTATEMENT

COOKIE INSTELLINGEN